2024/576

14.2.2024

RÅDETS FORORDNING (EU) 2024/576

af 12. februar 2024

om ændring af forordning (EU) nr. 833/2014 om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 215,

under henvisning til Rådets afgørelse (FUSP) 2024/577 af 12. februar 2024 om ændring af afgørelse 2014/512/FUSP om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine ([1]).

under henvisning til fælles forslag fra Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik og Europa-Kommissionen, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Den 31. juli 2014 vedtog Rådet forordning (EU) nr. 833/2014 ([2]) om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine.

(2) Forordning (EU) nr. 833/2014 giver virkning til visse foranstaltninger i Rådets afgørelse 2014/512/FUSP ([3]).

(3) Den 12. februar 2024 vedtog Rådet afgørelse (FUSP) 2024/577 om ændring af afgørelse 2014/512/FUSP.

(4) Den 24. februar 2022 annoncerede præsidenten for Den Russiske Føderation en militær operation i Ukraine, og de russiske væbnede styrker indledte et uprovokeret og uberettiget angreb på Ukraine. Denne militære aggression er en åbenbar krænkelse af Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed såvel som en overtrædelse af forbuddet mod brug af magtanvendelse, jf. artikel 2, stk. 4, i De Forenede Nationers (FN's) pagt, som er en ufravigelig folkeretlig regel, og de øvrige principper i FN-pagten.

(5) FN's Generalforsamling tager i resolution ES-11/1, der blev vedtaget den 2. marts 2022, meget stærkt afstand fra Den Russiske Føderations aggression mod Ukraine, som er i strid med FN-pagtens artikel 2, stk. 4. FN's Generalforsamling noterer sig i resolution ES-11/4, der blev vedtaget den 12. oktober 2022, FN's generalsekretærs erklæring af 29. september 2022, hvori han minder om, at en stats annektering af en anden stats område som følge af en trussel om eller anvendelse af magt er en krænkelse af principperne i pagten og folkeretten, og fordømmer Den Russiske Føderations afholdelse af ulovlige såkaldte folkeafstemninger i regioner inden for Ukraines internationalt anerkendte grænser og forsøget på ulovlig annektering af regionerne Donetsk, Kherson, Luhansk og Zaporizjzja i Ukraine efter afholdelsen af disse såkaldte folkeafstemninger.

(6) FN's Generalforsamling udtrykte i sin resolution A/RES/ES-11/5 af 15. november 2022 alvorlig bekymring over tabet af menneskeliv, tvangsfordrivelse af civile, ødelæggelse af infrastruktur og naturressourcer, tab af offentlig og privat ejendom og økonomisk katastrofe forårsaget af Den Russiske Føderations aggression mod Ukraine, og anerkendte, at Den Russiske Føderation skal drages til ansvar for enhver krænkelse af folkeretten i eller mod Ukraine, herunder dens aggression i strid med FN-pagten, samt enhver krænkelse af den internationale humanitære ret og international menneskerettighedslovgivning, og at den må bære de retlige konsekvenser af alle sine folkeretsstridige handlinger, bl.a. ved at yde erstatning for de krænkelser, herunder for den skade, som sådanne handlinger har forvoldt.

([1]) EUT L, 2024/577, 14.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/577/oj.
([2]) Rådets forordning (EU) nr. 833/2014 af 31. juli 2014 om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine (EUT L 229 af 31.7.2014, s. 1).
([3]) Rådets afgørelse 2014/512/FUSP af 31. juli 2014 om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine (EUT L 229 af 31.7.2014, s. 13).

(7) I sin resolution A/ES-11/L.7 af 23. februar 2023 opfordrede FN's Generalforsamling også til, at parterne i den væbnede konflikt fuldt ud overholder deres forpligtelser i henhold til international humanitær ret, og til, at angreb på kritisk infrastruktur i Ukraine og alle bevidste angreb på civile genstande, herunder boliger, skoler og hospitaler, øjeblikkeligt bringes til ophør.

(8) Den Internationale Domstol (ICJ) fandt i sin bindende kendelse af 16. marts 2022 om angivelse af foreløbige foranstaltninger i sagen vedrørende påstande om folkedrab i henhold til konventionen om forebyggelse af og straf for folkedrab (*Ukraine mod Den Russiske Føderation*), (i kendelses præmis 60) »at Ukraine har en sandsynliggjort ret til ikke at blive udsat for militæroperationer fra Den Russiske Føderations side«, og (i kendelses præmis 74), at en indskrænkning af denne ret »kan forvolde uoprettelig skade«. Den tilføjede, at enhver militær operation, navnlig en af det omfang, som Den Russiske Føderation gennemfører på Ukraines område, uundgåeligt koster menneskeliv og medfører psykiske og fysiske mén samt skade på ejendom og på miljøet ([4]). ICJ pålagde Den Russiske Føderation at suspendere de militære operationer, som den havde indledt den 24. februar 2022 på Ukraines område.

(9) I sine konklusioner af 14. og 15. december 2023 gentog Det Europæiske Råd sin resolutte fordømmelse af Ruslands angrebskrig mod Ukraine, som udgør en åbenbar overtrædelse af FN-pagten, og bekræftede på ny Unionens urokkelige støtte til Ukraines uafhængighed, suverænitet og territoriale integritet inden for dets internationalt anerkendte grænser og dets naturlige ret til selvforsvar mod den russiske aggression.

(10) I overensstemmelse med målene i den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik omfatter denne støtte også bistand til befolkninger, lande og regioner, der står over for menneskeskabte katastrofer såsom dem, Ruslands angrebskrig har påført Ukraine og dets befolkning.

(11) I betragtning af den alvorlige situation og som svar på Ruslands angrebskrig mod Ukraine, og så længe Den Russiske Føderations ulovlige handlinger fortsat krænker absolutte regler i folkeretten, herunder navnlig forbuddet mod magtanvendelse, jf. artikel 2, stk. 4, i FN-pagten, eller i den internationale humanitære ret, bør alle de foranstaltninger, som Unionen har truffet, fastholdes. Der bør også træffes yderligere ekstraordinære foranstaltninger med det formål at støtte Ukraine og dets genopretning og genopbygning i overensstemmelse med målene i den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, navnlig konsolidering af og støtte til demokratiet, retsstatsprincippet, menneskerettighederne og principperne i folkeretten, herunder den internationale humanitære ret, bevarelse af fred, forebyggelse af konflikter og styrkelse af den internationale sikkerhed og beskyttelse af civilbefolkningen, samt bistand til befolkninger, der står over for menneskeskabte katastrofer.

(12) Den 28. februar 2022 vedtog Rådet afgørelse (FUSP) 2022/335 ([5]) om ændring af afgørelse 2014/512/FUSP, som forbød alle transaktioner vedrørende forvaltningen af Ruslands centralbanks reserver og aktiver, herunder transaktioner med juridiske personer, enheder eller organer, der handler på vegne af eller efter anvisning fra Ruslands centralbank. Den 9. marts 2022 vedtog Rådet afgørelse (FUSP) 2022/395 ([6]) med henblik på at omfatte et sådant forbud vedrørende den russiske National Wealth Fund. Forbuddet er nedfældet i artikel 1a, stk. 4, i afgørelse 2014/512/FUSP og afspejles også i artikel 5a, stk. 4, i forordning (EU) nr. 833/2014. Som følge af disse forbud er de relevante aktiver, der indehaves af finansielle institutioner i medlemsstaterne, »immobiliseret«.

(13) Som understreget i Det Europæiske Råds konklusioner fra mødet den 26. og 27. oktober 2023 er der behov for markante fremskridt i koordination med partnere med hensyn til, hvordan ekstraordinære indtægter i private enheders besiddelse, som stammer direkte fra Ruslands immobiliserede aktiver, kan kanaliseres til at støtte Ukraine og dets genopretning og genopbygning i overensstemmelse med gældende aftalemæssige forpligtelser og med EU-retten og folkeretten. Det Europæiske Råd opfordrede i sine konklusioner Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik (den højtstående repræsentant) og Kommissionen til at fremskynde arbejdet med henblik på forelæggelse af forslag.

([4]) ICJ, afgørelse af 16. marts 2022 i sagen vedrørende påstande om folkedrab i henhold til konventionen om forebyggelse af og straf for folkedrab (*Ukraine mod Den Russiske Føderation*), punkt 74.

([5]) Rådets afgørelse (FUSP) 2022/335 af 28. februar 2022 om ændring af afgørelse 2014/512/FUSP om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine (EUT L 57 af 28.2.2022, s. 4).

([6]) Rådets afgørelse (FUSP) 2022/395 af 9. marts 2022 om ændring af afgørelse 2014/512/FUSP om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine (EUT L 81 af 9.3.2022, s. 8).

(14) Hvad angår koordinationen med partnere gentog G7-lederne i deres erklæring af 6. december 2023, at der er behov for markante fremskridt med hensyn til at dirigere ekstraordinære indtægter fra private enheder, som stammer direkte fra Ruslands immobiliserede statsejede aktiver, til støtte for Ukraine i overensstemmelse med gældende kontraktmæssige forpligtelser og gældende ret.

(15) I den forbindelse vedtog Rådet afgørelse (FUSP) 2024/577 om ændring af afgørelse 2014/512/FUSP for at præcisere yderligere forbuddet om transaktioner vedrørende forvaltningen af Ruslands centralbanks reserver og aktiver, samt for at indføre flere foranstaltninger.

(16) Det præciseres i afgørelse (FUSP) 2024/577, at transaktioner vedrørende balancestyring, der er knyttet til Ruslands centralbanks aktiver og reserver, eller knyttet til aktiver og reserver tilhørende juridiske personer, enheder eller organer, der handler på vegne af eller efter anvisning fra Ruslands centralbank, såsom den russiske National Wealth Fund, ikke er omfattet af anvendelsesområdet for forbuddet mod transaktioner, som har været gældende siden den 28. februar 2022. De transaktioner vedrørende balancestyring, der fortsat er tilladte, vedrører navnlig geninvestering af likviditet, der akkumuleres på grund af immobiliserede kuponrente- eller udbyttebetalinger, samt beløb hidrørende fra indfrielser og udløbne indlån, i overensstemmelse med en forsigtig investeringspolitik og gældende lovkrav.

(17) Andre transaktioner, navnlig direkte eller indirekte overførsler til eller til fordel for Ruslands centralbank, eller til eller til fordel for juridiske personer, enheder eller organer, der handler på vegne af eller efter anvisning fra Ruslands centralbank, såsom den russiske National Wealth Fund, bør forblive forbudt.

(18) Forbuddet mod andre transaktioner medfører en ekstraordinær og uventet akkumulering af likviditet på balancerne i værdipapircentraler som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 909/2014 ([7]), der spiller en afgørende rolle for afviklingen og den centrale forvaltning af finansielle instrumenter i Unionen. Denne akkumulering skyldes immobiliseringen af Ruslands centralbanks aktiver og reserver, eller aktiver og reserver tilhørende juridiske personer, enheder eller organer, der handler på vegne af eller efter anvisning fra Ruslands centralbank, såsom den russiske National Wealth Fund, fordi enhver betaling af hovedstol og renter, kuponrenter, udbytte eller andre indtægter fra værdipapirer til Ruslands centralbank og disse personer, enheder og organer er forbudt.

(19) Værdipapircentraler er i en særlig situation, som adskiller sig fra andre finansielle institutioner, fordi den likviditet, som værdipapircentralernes kunder ejer eller ligger inde med, normalt overføres fra værdipapircentralerne inden dagens udgang og ikke giver kunderne nogen indtægt. Den likviditet, som værdipapircentralerne ligger inde med i forbindelse med Ruslands centralbanks aktiver eller aktiver tilhørende juridiske personer, enheder eller organer, der handler på vegne af eller efter anvisning fra Ruslands centralbank, såsom den russiske National Wealth Fund, og som akkumuleres på grund af restriktive foranstaltninger, skal således forvaltes forsigtigt af værdipapircentralerne. Dette fører til uventede og ekstraordinære indtægter.

(20) De uventede og ekstraordinære indtægter, der er omfattet af denne forordning, skal ifølge gældende regler ikke stilles til rådighed for Ruslands centralbank, selv efter transaktionsforbuddets ophør. De udgør derfor ikke statslige aktiver. De regler, der beskytter statslige aktiver, finder derfor ikke anvendelse på disse indtægter.

(21) Eftersom disse uventede og ekstraordinære indtægter nødvendigvis er et resultat af indførelsen af de restriktive foranstaltninger, navnlig forbuddet i artikel 1a, stk. 4, i afgørelse 2014/512/FUSP og artikel 5a, stk. 4, i forordning (EU) nr. 833/2014, kan værdipapircentralerne desuden ikke forvente at drage en uberettiget eller utilsigtet økonomisk fordel af dem. På grundlag af det legitime ønske om at forfølge målene for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, navnlig konsolidering af og støtte til demokratiet, retsstatsprincippet, menneskerettighederne og principperne i folkeretten, herunder den internationale humanitære ret, bevarelse af fred, forebyggelse af konflikter og styrkelse af den internationale sikkerhed og beskyttelse af civilbefolkningen såvel som bistand til befolkninger, der står over for menneskeskabte katastrofer, er det derfor hensigtsmæssigt og nødvendigt at sikre, at værdipapircentralernes uventede og ekstraordinære fortjeneste, som påløber i perioden fra nærværende forordnings ikrafttræden

([7]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 909/2014 af 23. juli 2014 om forbedring af værdipapirafviklingen i Den Europæiske Union og om værdipapircentraler samt om ændring af direktiv 98/26/EF og 2014/65/EU samt forordning (EU) nr. 236/2012 (EUT L 257 af 28.8.2014, s. 1).

til det tidspunkt, hvor de midlertidige restriktive foranstaltninger vedrørende Ruslands centralbanks aktiver og reserver ophører, kommer Ukraine til gode. Desuden undgår foranstaltningerne i nærværende forordning at pålægge værdipapircentralerne en uforholdsmæssig stor byrde. Foranstaltningerne er derfor fuldt ud i overensstemmelse med de grundlæggende rettigheder og friheder, der anerkendes i chartret om grundlæggende rettigheder, navnlig artikel 17 og 52, da de er berettigede og står i et rimeligt forhold til de forfulgte mål.

(22) Der blev derfor ved afgørelse (FUSP) 2024/577 indført yderligere foranstaltninger vedrørende disse uventede og ekstraordinære indtægter og nettofortjenester i fuld overensstemmelse med folkeretten og EU-retten. Disse yderligere foranstaltninger bør afspejles i denne forordning. I overensstemmelse med princippet om retssikkerhed bør de finde anvendelse fra datoen for denne forordnings ikrafttræden. Formålet med de yderligere foranstaltninger bør i sidste ende være at støtte Ukraine og dets genopretning og genopbygning, navnlig gennem den fremtidige Ukrainefacilitet, som Kommissionen har foreslået ([8]), i overensstemmelse med målene deri og i forordning (EU) nr. 833/2014 og med de restriktive foranstaltningers formål og målene i Unionens fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder navnlig målet om bevarelse af fred, forebyggelse af konflikter og styrkelse af den internationale sikkerhed og beskyttelse af civilbefolkninger samt bistand til befolkninger, lande og regioner, der står over for menneskeskabte katastrofer såsom dem, som Ruslands angrebskrig har påført Ukraine og dets befolkning.

(23) Det ville ikke være berettiget at pålægge de værdipapircentraler, der besidder meget små mængder aktiver og reserver, som tilhører Ruslands centralbank, eller aktiver og reserver tilhørende juridiske personer, enheder eller organer, der handler på vegne af eller efter anvisning fra Ruslands centralbank, såsom den russiske National Wealth Fund, sådanne yderligere foranstaltninger. Det ville pålægge disse værdipapircentraler en uforholdsmæssig stor administrativ byrde i betragtning af de meget små beløb, der ville kunne opkræves. De yderligere foranstaltninger bør derfor kun gælde de værdipapircentraler, som besidder sådanne reserver og aktiver til en samlet værdi af mere end 1 mio. EUR.

(24) Som et første skridt bør disse værdipapircentraler aflægge regnskab for og forvalte en sådan ekstraordinær likviditet, som akkumuleres på grund af immobiliseringen af Ruslands centralbanks aktiver og reserver, særskilt fra deres øvrige aktiviteter, og de bør også holde de indtægter, der skabes, adskilt.

(25) Værdipapircentraler bør også have forbud mod at disponere over deres deraf følgende nettofortjeneste, som fastsat i overensstemmelse med national ret, efter fradrag af selskabsskat i henhold til den generelle ordning i den pågældende medlemsstat, hvad enten det sker ved udlodning af udbytte eller i enhver anden form til fordel for aktionærer eller tredjeparter. Indtil Rådets afgørelse, jf. betragtning 26, kan hver værdipapircentral, under hensyntagen til de risici og omkostninger, der er forbundet med besiddelse af Ruslands centralbanks aktiver og reserver, anmode sin tilsynsmyndighed om at tillade, at en del af denne nettofortjeneste frigives med henblik på at efterleve lovbestemte kapital- og risikostyringskrav.

(26) Som andet skridt bør Rådet i samråd med partnere kunne beslutte, hvordan denne nettofortjeneste kan rettes mod at støtte Ukraine og dets genopretning og genopbygning i overensstemmelse med gældende kontraktlige forpligtelser og i overensstemmelse med EU-retten og folkeretten, i samarbejde med partnere. Rådet bør også i den forbindelse fastsætte størrelsen af denne nettofortjeneste, som de pågældende værdipapircentraler midlertidigt bør kunne beholde med henblik på at efterleve lovbestemte kapital- og risikostyringskrav og under hensyntagen til de risici og omkostninger, der er forbundet med besiddelse af Ruslands centralbanks aktiver og reserver. Med henblik herpå bør den højtstående repræsentant og Kommissionen senere udarbejde et forslag, der kan ledsage Unionens foranstaltninger til støtte for Ukraine. Forud for udarbejdelsen af forslaget forventes den højtstående repræsentant og Kommissionen at høre relevante interessenter, navnlig Den Europæiske Centralbank.

(27) Værdipapircentralerne bør årligt aflægge rapport til Kommissionen og til deres nationale kompetente myndigheder om størrelsen af den likviditet og den nettofortjeneste, der akkumuleres som følge af immobiliseringen af Ruslands centralbanks aktiver og reserver eller aktiver og reserver tilhørende juridiske personer, enheder eller organer, der handler på vegne af eller efter anvisning fra Ruslands centralbank, såsom den russiske National Wealth Fund, samt om de samlede indtægter, der er genereret på dette grundlag.

([8]) Lovgivningsproceduren 2023/0200/COD: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af Ukraine-faciliteten. Nærmere oplysninger om proceduren findes på https://eur-lex.europa.eu/legal-content/da/HIS/?uri=CELEX:52023PC0338.

(28) Kommissionen bør have beføjelse til at vedtage forordninger ved hjælp af gennemførelsesretsakter, hvori fastsættes specifikke bestemmelser for rapporteringen, som værdipapircentralerne pålægges. Kommissionen bør høre de nationale kompetente myndigheder herom.

(29) Disse foranstaltninger falder ind under anvendelsesområdet for traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde. Det er derfor nødvendigt at indføre regulering på EU-plan, navnlig for at sikre, at de finder ensartet anvendelse i alle medlemsstaterne.

(30) Forordning (EU) nr. 833/2014 bør derfor ændres i overensstemmelse hermed —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

Artikel 1

I artikel 5a i forordning (EU) nr. 833/2014 indsættes følgende stykker:

»7. Stk. 4 finder ikke anvendelse på transaktioner vedrørende balancestyring, der er knyttet til Ruslands centralbanks aktiver og reserver, eller er knyttet til aktiver og reserver tilhørende juridiske personer, enheder eller organer, der handler på vegne af eller efter anvisning fra Ruslands centralbank, såsom den russiske National Wealth Fund, foretaget den 28. februar 2022 eller derefter.

8. Fra den 15. februar 2024 og så længe de restriktive foranstaltninger i stk. 4 opretholdes, anvender værdipapircentraler som omhandlet i forordning (EU) nr. 909/2014, der besidder aktiver og reserver som omhandlet i denne artikels stk. 4 til en samlet værdi af over 1 mio. EUR, følgende regler for likviditet, der akkumuleres udelukkende som følge af de restriktive foranstaltninger:

a) Denne likviditet opgøres særskilt.

b) Indtægter hidrørende fra eller genereret af den likviditet, der er omhandlet i litra a), fra den 15. februar 2024 registreres særskilt i værdipapircentralernes regnskab.

c) Nettofortjeneste, der med hensyn til de indtægter, der er omhandlet i litra b), fastsættes i overensstemmelse med national ret, herunder ved at fratrække alle relevante udgifter, der er knyttet til eller hidrører fra forvaltningen af de immobiliserede aktiver og den risikostyring, der er forbundet med de immobiliserede aktiver, og efter fradrag af selskabsskat i henhold til den generelle ordning i den pågældende medlemsstat, må ikke anvendes til udbetaling i form af udbytte eller i enhver anden form til fordel for aktionærer eller tredjepart, indtil Rådet i henhold til et forslag, der er forelagt på grundlag af artikel 215 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, træffer afgørelse om en eventuel fastsættelse af et finansielt bidrag til EU-budgettet, som skal øges med denne nettofortjeneste for at støtte Ukraine og dets genopretning og genopbygning, samt de nærmere ordninger i overensstemmelse med gældende kontraktlige forpligtelser og i overensstemmelse med EU-retten og folkeretten. I den forbindelse beslutter Rådet også, hvilket beløb de pågældende værdipapircentraler midlertidigt må beholde ud over at efterleve lovbestemte kapital- og risikostyringskrav, uden at dette berører de relevante værdipapircentralers overholdelse af de regler, der er fastsat i eller følger af de EU-retsakter, der regulerer disse institutioners tilsynsmæssige status.

d) Indtil den rådsafgørelse, der er omhandlet i litra c), er vedtaget, kan hver værdipapircentral anmode sin tilsynsmyndighed om at tillade frigivelser af en del af den nettofortjeneste, der er omhandlet i litra c), med henblik på at efterleve lovbestemte kapital- og risikostyringskrav. De berørte medlemsstater underretter på forhånd Kommissionen om alle tilladelser.

9. Berørte værdipapircentraler aflægger senest den 30. juni hvert år rapport til Kommissionen og deres nationale tilsynsmyndigheder om den samlede størrelse af likviditet, indtægter og nettofortjenester, der er omhandlet i henholdsvis litra a)-c) i stk. 8.

10. Kommissionen gives beføjelse til ved hjælp af gennemførelsesretsakter at vedtage forordninger, hvori der fastsættes de specifikke bestemmelser for rapportering for så vidt angår de indtægter og den fortjeneste, der er omhandlet i stk. 8.

Kommissionen hører de nationale kompetente myndigheder herom.«

Artikel 2

Denne forordning træder i kraft dagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 12. februar 2024.

På Rådets vegne
H. LAHBIB
Formand